Koalicja Klimatyczna

WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI i ZARZĄDZANIA
z siedzibą w Rzeszowie

PROGRAM

I OGÓLNOPOLSKA DEBATA

NASZA PLANETA

NASZA WSPÓLNA PRZYSZŁOŚĆ

5 GRUDNIA 2023
CENTRUM EDUKACJI MIĘDZYNARODOWEJ, KAMPUS WSIiZ W KIELNAROWEJ

8:30 – 9:00	Rejestracja uczestników
9:00 – 9:05	Otwarcie debaty dr hab. Andrzej Rozmus, prof. WSIiZ Rektor Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
9:05 – 9:10	Wystąpienie Dorota Niedziela Wicemarszałek Sejmu RP

Sesja I

SYSTEM PRODUKCJI ŻYWNOŚCI DO KAPITALNEGO REMONTU

Opiekun merytoryczny sesji:
dr hab. inż. Tadeusz Pomianek, prof. WSIiZ

OPIS MERYTORYCZNY PANELU

Kontynuacja obecnego systemu produkcji żywności doprowadzi do tego, że gleba przestanie rodzić, a zapylające owady zginą. Kondycja zdrowotna ludzi jest coraz gorsza i mimo ciągłego wzrostu nakładu na ochronę zdrowia, przestaje być wydolna i w końcu się załamie. Musimy pamiętać, że dalsza wycinka lasów i trucie oceanów doprowadzi do spadku produkcji tlenu i nie będziemy mieli czym oddychać. Szczególnie, produkcja paszy dla ferm hodowlanych systemem monokulturowym na globalnym Południu mnoży miejsca, gdzie życie nie jest już możliwe. Oznacza to, że fale migrantów klimatycznych, które są jeszcze przed nami, mogą prowadzić do upadku systemu społeczno-gospodarczego zachodniego świata.

Rozwiązaniem jest stopniowa likwidacja ferm przemysłowych i w ślad za tym upraw monokulturowych. W to miejsce należy wprowadzić uprawy rolne i chów zwierząt w symbiozie z przyrodą. W efekcie zdrowie odzyska środowisko i człowiek. Ważnym efektem będzie silna redukcja emisji gazów cieplarnianych i olbrzymie oszczędności wody.

W trakcie sesji będziemy rozmawiać o warunkach, jakie trzeba będzie spełnić, aby tak daleko idąca transformacja systemu produkcji i konsumpcji żywności powiodła się. Przedstawione zostaną sposoby finansowania tej reformy.

Wystąpienia eksperckie:

9:10 – 9:30	„Jak zmienić system przemysłowej produkcji żywności dla ochrony zdrowia, klimatu i środowiska?” dr hab. inż. Tadeusz Pomianek, prof. WSIiZ Prezydent Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
9:30 – 9:40	"Czy jedząc zużywamy więcej wody niż pijąc?” Gabriela Karaś Studentka kierunku Zarządzanie, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

Panel dyskusyjny:

9:40 – 10:25

dr Barbara Baj-Wójtowicz
wykładowca Uniwersytetu w Oxfordzie, prezeska Polskiego Klastra Agroleśnictwa, właścicielka gospodarstwa agroleśnego, w którym realizowany jest pierwszy w Polsce projekt agroleśny „od pola do stołu”.

prof. dr hab. inż. Małgorzata Bzowska-Bakalarz
Kierownik Katedry Bioróżnorodności i Zrównoważonego Rozwoju w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

Michał Kołodziejczak
Poseł na Sejm, rolnik, założyciel i prezes ruchu społeczno-politycznego Agrounia

dr hab. Paweł Kowal
Poseł na Sejm, działacz społeczny, publicysta

Jan Misiąg
Asystent w Instytucie Badań i Analiz Finansowych w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

Marcin Piotrowski
Działacz społeczny, polityk samorządowy, Stowarzyszenie Animacji Kultury Pogranicza „Folkowisko”

dr Michał Pniak
R&D Manager and Co-owner in Biocont Polska Sp. z o.o.

Maria Staniszewska
Polski Klub Ekologiczny

Małgorzata Szadkowska
Prezeska Fundacji Compassion In World Farming Polska

10:25 – 10:45 | Dyskusja z udziałem publiczności

Podsumowanie panelu:

10:45 – 11:00	dr hab. inż. Tadeusz Pomianek, prof. WSIiZ Prezydent Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, opiekun merytoryczny sesji
11:00 – 11:45	Przerwa kawowa

Sesja II

BIORÓŻNORODNOŚĆ – PRZYSZŁOŚĆ ROLNICTWA CZY UTOPIA?

Opiekun merytoryczny sesji:
dr hab. Paulina Kramarz, prof. UJ

OPIS MERYTORYCZNY PANELU

Uprzemysłowienie rolnictwa, poprzez niszczenie siedlisk, zanieczyszczenie pestycydami i nawozami sztucznymi, nadmierne zużycie słodkiej wody powoduje, że rolnictwo jest jedną z najpoważniejszych przyczyn spadku bioróżnorodności. Jednocześnie badania naukowe oraz doświadczenie rolników i rolniczek ekologicznych, potwierdzają, że ekologiczna intensyfikacja może z powodzeniem zapewnić wystarczającą ilość dobrej jakości żywności dla każdej osoby na świecie. Zabiegi polegające na utrzymywaniu dzikiej przyrody pomiędzy uprawami czy też w połączeniu z nimi, dostarczają siedlisk dzikim gatunkom zapylaczy niezbędnych w uprawach oraz gatunkom drapieżnym i pasożytniczym żywiących się gatunkami żerującymi na plonach. Poprawiają stosunki wodne, zadrzewienia chronią uprawy przed wichurami, są schronieniem dla wypasanych zwierząt. Różnorodność upraw, w tym międzyplony, z jednej strony poprawia funkcjonowanie gleby, w tym dostarczanie substancji odżywczych roślinom, wpływ na zdrowotność roślin dzięki symbiotycznym mikroorganizmom oraz mikroretencje wody w warstwie próchniczej. Z drugiej zaś różnorodność upraw, gatunków i ras zwierząt hodowlanych zwiększa odporność wytwarzania żywności na epidemie chorób roślinnych i zwierzęcych, a także na ekstremalne zjawiska pogodowe (deszcze nawalne, gradobicia, powodzie i susze). Ponowne połączenie upraw roślin z chowem zwierząt zapewnia cyrkularność wytwarzania żywności, bo zwierzęta żywią się m.in. resztkami po plonach czy też resztkami naszej żywności, roślinami niejadalnymi dla ludzi, a ich odchody i mocz są naturalnym nawozem.

Bioróżnorodność ekosystemów rolnych prowadzi do maksymalnego spadku ilości stosowanej chemii rolnej, antybiotyków i konieczności nawadniania, zmniejszając obciążenie pracą oraz wydatki rolników i rolniczek. Zapewnia jednocześnie wystarczającą ilość dobrej jakości żywności dla wszystkich oraz bioróżnorodność dzikiej przyrody koniecznej do przetrwania naszego gatunku.

Wystąpienia eksperckie:

11:45 – 12:05
„Nie ma żywności bez bioróżnorodności”
dr hab. Paulina Kramarz, prof. UJ
Instytut Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego, ekspertka forum Nauka dla Przyrody

12:05 – 12:15
„Małe i średnie gospodarstwa a bioróżnorodność obszarów wiejskich”
Iwona Stawarz
Studentka kierunku Environmental Protection and Management, Wydział Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego

Panel dyskusyjny:

12:15 – 13:00

dr hab. Andrzej Bobiec, prof. UR
Kierownik Zakładu Ochrony Przyrody i Ekologii Krajobrazu, Uniwersytet Rzeszowski
Leśnik, badacz lasów Puszczy Białowieskiej, biolog zafascynowany przyrodniczo-kulturowym bogactwem krajobrazu rolniczego

Adam Dziedzic
Poseł na Sejm, samorządowiec

Mikołaj Maciejewski
Fundacja Korowód, Polski Klaster Agroleśnictwa

dr hab. inż. Ewa Matyjaszczyk, prof.PBŚ
profesor Politechniki Bydgoskiej, ekspertka w zakresie ochrony roślin oraz bezpieczeństwa żywności

Aleksandra Owca
Radna krajowa Partii Razem

Bartosz Romowicz
Poseł na Sejm, samorządowiec

dr inż. Urszula Sołtysiak
Wieloletnia wykładowczyni SGGW w zakresie produkcji ekologicznej, współtworzyła ruch rolnictwa ekologicznego w Polsce, współzałożycielka i wieloletni dyrektor pierwszej jednostki certyfikującej rolnictwo ekologiczne w Polsce

13:00 – 13:15
Dyskusja z udziałem publiczności

Podsumowanie panelu:

13:15 – 13:30
dr hab. Paulina Kramarz, prof. UJ
Instytut Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego, ekspertka forum Nauka dla Przyrody, opiekunka merytoryczna sesji

13:30 – 14:30
Przerwa obiadowa

Sesja III

POLSKIE ROLNICTWO WOBEC WYZWAŃ KLIMATYCZNYCH

Opiekun merytoryczny sesji:
dr hab. inż. Zbigniew Karaczun, prof. SGGW

OPIS MERYTORYCZNY PANELU

Rolnictwo jest sektorem bardzo wrażliwym na skutki zmiany klimatu. Niemal wszystkie czynniki decydujące o powodzeniu produkcji rolnej są obecnie modyfikowane przez globalne ocieplenie. Badania wykonane w Australii wykazały, że pomimo pozytywnego oddziaływania wyższego stężenia CO_2 na intensywność fotosyntezy, wielkość plonów podstawowych zbóż w tym kraju w latach 1990-2015 mogła obniżyć się nawet o 27% (w odniesieniu do sytuacji, gdyby nie nastąpiła modyfikacja czynników klimatycznych). W Europie Centralnej, a więc także w Polsce, zmiana klimatu jest głównym powodem stagnacji wielkości plonów głównych zbóż uprawianych. Zwiększenie odporności rolnictwa na te negatywne zjawiska jest istotnym wyzwaniem, które musi zostać podjęte w nadchodzących latach. Nie będzie to możliwe bez redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Rolnictwo, które jest źródłem 12-14% ich całkowitej, antropogennej emisji, będzie musiało uczestniczyć w działaniach na rzecz ochrony klimatu. Spowodowana tym konieczność transformacji tego sektora będzie kolejnym, trudnym wyzwaniem dla polskich rolniczek i rolników.

A przecież to nie jedyne wyzwania, przed którymi stoją rolniczki i rolnicy. Wysoka inflacja to zagrożenie zarówno dla producentów rolnych, jak i konsumentów. Wejście na europejski rynek produktów ukraińskich budzi obawy o konkurencyjność. W trakcie sesji chcielibyśmy porozmawiać o tych wyzwaniach i możliwych sposobach sprostania im. Czym przede wszystkim powinien zająć się nowy rząd. W jaki sposób może i powinien wspierać rolniczki i rolników, aby podejmowali oni działania na rzecz ochrony klimatu i adaptacji do skutków tego procesu? Jakich działań oczekują od producentów rolnych młodzi konsumenci?

Wystąpienia eksperckie:

14:30 – 14:50
„Jak wspierać polskich rolników i rolniczki, aby włączyć ich do realizacji celów polityki klimatycznej?”
dr hab. inż. Zbigniew Karaczun, prof. SGGW
Profesor w Katedrze Ochrony Środowiska i Dendrologii, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, współzałożyciel Climate Action Network Central and Eastern Europe (CAN CEE) i Koalicji Klimatycznej

14:50 – 15:00
„Czego Młodzieżowy Strajk Klimatyczny oczekuje od polityków w zakresie zmian polskiego rolnictwa?”
Kacper Blok
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny

Panel dyskusyjny:

15:00 – 15:45

Marta Jarosz
Współzałożycielka organizacji Rolnictwo dla klimatu

Mieczysław Kasprzak
Polski polityk i ekonomista. Działacz Polskiego Stronnictwa Ludowego, poseł na Sejm II, IV, V, VI, VII, VIII i IX kadencji, w latach 2011–2013 sekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki.

dr hab. inż. Jerzy Kozyra, prof. IUNG
Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy, Puławy

Mateusz Murzyn
doradca ds. klimatu i środowiska Starostwo Powiatowe w Myślenicach, przedstawiciel projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA

Piotr Pietras
Prezes grupy Green Lanes

Marcin Tischner
Specjalista ds. zrównoważonego rozwoju w ProVeg Polska

15:45 – 16:00
Dyskusja z udziałem publiczności

Podsumowanie panelu:

16:00 – 16:15
dr hab. inż. Zbigniew Karaczun, profesor SGGW
Profesor w Katedrze Ochrony Środowiska i Dendrologii, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, współzałożyciel Climate Action Network Central and Eastern Europe (CAN CEE) i Koalicji Klimatycznej, opiekun merytoryczny sesji

Podsumowanie i zamknięcie debaty

16:15 – 16:30
dr hab. inż. Tadeusz Pomianek, prof. WSIiZ
Prezydent Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

Organizator zastrzega sobie prawo wprowadzenia zmian w programie debaty